

Ledelsesvurdering 2. tertial 2015

1. Innledning

HF har et stort akkumulert overskudd. Avvik i tid mellom rammeøkninger og aktivitetsøkninger gjør at fakultetet over tid har akkumulert midler. Det er nå et stort antall kunngjorte stillinger på HF, når disse tilsettes vil lønnskostnadene økes vesentlig. Under punkt B vil vi beskrive nærmere utfordringene knyttet til å tilsette raskt nok. Fakultetsledelsen arbeider langs flere linjer for å redusere overskuddet og vil diskutere mulige strategier med fakultetsstyret. Fakultetet har planlagt isolerte underskudd i de kommende tre år. Balansering av budsjettet må imidlertid skje gradvis. For å unngå at et akkumulert overskudd snus til et underskudd i tilsvarende størrelse er vi forsiktige med hvor stort det årlige isolerte underskuddet kan være. Vi anerkjenner at det er en klar utfordring med å sikre en mer realistisk planlegging og budsjettering, særlig med tanke på lønnsprognoser. Dette er en utfordring vi arbeider med.

2. Vurdering av status

a. Vurdering av status for oppnådde resultater/gjennomført aktivitet i hht. Årsplan

Fakultetet er omtrent i rute med gjennomføring av årsplanen, det er fortsatt utfordringer knyttet til gjennomslag for EU-midler og studentfracfall. Begge områdene rettes spesielt fortsatt oppmerksomhet også i neste års årsplan.

b. Vurdering av årsverksutvikling

HF har de senere år opplevd en klar økning av høyt kvalifiserte søkere til vitenskapelige stillinger. Dette skyldes dels den økonomiske situasjonen ved humanistiske fakulteter utenfor landets grenser, dels at fakultetet har klart å markere seg internasjonalt som sterkt forskningsmessig og dermed en interessant arbeidsplass. Ikke minst våre to SFFer har vært viktig i dette arbeidet. I 2013 hadde f.eks. i overkant av 80 % av de som ble tilsatt i faste vitenskapelige stillinger doktorgraden fra utlandet. Det er heller ikke lenger uvanlig at vi får 100 kvalifiserte søkere til en vitenskapelig stilling.

Økningen av antall søkere gjør at vi må bruke mer ressurser enn tidligere. Erfaringsmessig brukes det også lengre tid fra tilsetningsvedtaket er fattet til vedkommende kan begynne i stillingen, da det er en lengre prosess å gå inn i forhandlinger med en internasjonal toppforsker samt å få vedkommende til Oslo. Gjennomsnittlig tid fra vedtak i tilsetningsutvalget til tiltredelse er nå nærmere 1/2 år.

De vi tilsetter i faste vitenskapelige stillinger er ettertraktede og vi opplever nå en turnover i faste vitenskapelige stillinger i en grad vi ikke kjenner fra tidligere. Dette medfører at antall faste vitenskapelige stillinger vi skal tilsette i har økt kraftig. Samtidig er det et begrenset antall sakkyndige og ledere som skal håndtere det økt antall tilsettingssaker. HF merker seg at UiO nå vil igangsette arbeidet med en rekrutteringsstrategi og redusere tiden på nytilsettinger. Fakultetet ønsker å være pilot for å prøve ut nye rutiner og prosesser.

I 2014 kunngjorde HF 80 vitenskapelige stillinger (faste og midlertidig). Til sammenligning ble det kunngjort 50 de to foregående årene og 35 i 2011. Vi har i skrivende stund 68 pågående tilsettingssaker i vitenskapelige stillinger hvorav 31 er faste vitenskapelige stillinger.

Når det gjelder årsverksutviklingen har HF greid å stanse nedgangen i faste vitenskapelige årsverk. Langtidsbudsjettet viser at 50 vitenskapelige årsverk skal fratres i løpet av de neste tre årene. Disse skal erstattes, og det er ytterligere planlagt en økning på 34 i samme periode. Rekrutteringsstillinger og administrative stillinger er planlagt på samme nivå som i dag.

Totalt antall årsverk er blitt redusert siden 2008. I 2014 var vi totalt 717 årsverk, mot 736 i 2008. Det er en reduksjon på 19 årsverk fra 2008. Fra toppåret 2011 (759) er vi redusert med 42 årsverk.

På basisvirksomheten har vitenskapelige årsverk og rekrutteringsstillinger hatt en generell økning fra 2008-2014, med toppår i 2011. Når det gjelder eksterne midler har det vært en nedgang fra 2008-2014 på fire årsverk. Imidlertid hadde vi en økning i perioden 2011-2013. Når det gjelder midlertidige stillinger på basis har det vært en økning i vitenskapelige stillinger med 34 årsverk fra 2008 til 2014, med ett toppår i 2011 hvor det var ytterligere 13 midlertidige. På eksterne midler har det vært en nedgang i midlertidige årsverk på 13 siden 2008.

Totalt antall administrative årsverk (inkludert ekstern virksomhet) har gått gradvis nedover siden 2008 med 24 årsverk. Det har vært en halvering av midlertidige årsverk i administrative stillinger. Dette skyldes fokus på å redusere midlertidige ansatte de senere årene.

Administrativt ansatte utgjorde i 2008 totalt ca. 28 % av alle årsverk. Tallet var nede i 24 % i 2011, men ligger på 25 % i 2014.

Utvikling i antall årsverk	Antall årsverk per 1.10						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Basisvirksomhet							
Vitenskapelige årsverk *	452	465	479	485	469	459	461
Herav midlertidige årsverk	146	162	185	193	185	179	180
Herav rekrutteringsstillinger	123	132	158	166	165	147	145
Administrativt ansatte	186	179	166	166	165	163	168
Herav midlertidige årsverk	42	42	26	27	19	11	17
Eksternfinansiert virksomhet							
Vitenskapelige årsverk *	81	79	77	91	83	82	77
Herav midlertidige årsverk	67	64	60	73	59	60	54
Herav rekrutteringsstillinger	41	41	44	49	43	38	34
Administrativt ansatte	17	18	17	17	15	13	11
Herav midlertidige årsverk	12	13	13	14	9	9	6

c. Status for den økonomiske situasjonen

Totaløkonomien ved HF viser et overskudd på ca. 131,5 mill. kroner som er ca. 44,2 mill. bedre enn budsjettet. Til sammenligning var overskuddet for T1 2014 101 mill.

Basisvirksomheten

De fleste av HFs institutter har store overskudd og alle har overskudd som er større enn det budsjetterte resultatet. Hovedårsakene som går igjen er mindre forbruk på lønnskostnader grunnet forsinkelser i ansettelser og mindreforbruk på driftskostnader. Som tabellen nedenfor viser har basisvirksomheten ved HF et akkumulert overskudd på 107,5 mill. kroner, det har økt med 38 mill. siden starten av året.

Det jobbes med å sette i gang aktiviteter for å redusere overskuddet men prognosen som ble lagt for T1 som viser 81,8 mill. i overskudd ser ut til å være for optimistisk. I stedet er årsprognosen justert til et overskudd på ca. 100 mill. med en langtidsprognose som går mot et overskudd på ca. 68,5 mill. i 2019.

Hovedgrunnen til at prognosen nok en gang er nedjustert når det gjelder forbruk av lønnskostnader er tilsetningssakene som tar lengre tid enn opprinnelig planlagt. HF ønsker forenklinger i tilsetningsprosessene velkommen. Vi ønsker samtidig å langtidsbudsjettere med gjennomsnittlig tilsetnings- og tiltredelsestid for å forbedre de kommende prognosene.

Sammenlignet med samme tertial i 2014 er situasjonen ganske lik. Et isolert overskudd på 38 mill. i 2015 mot 34,8 mill. i 2014. Den største forskjellen er at inntektene er 19 mill. høyere i 2015 og at personalkostnadene har økt med 11,5 mill., mye pga. flere ansettelser som følge av mye penger til rådighet. Men selv om personalkostnadene er økt siden i fjor er det fortsatt som nevnt ovenfor et stykke fra det som er budsjettert. En del av årsaken til at prognosen er nedjustert er at resultatet av lønnsoppjøret ble mye lavere enn antatt. UiOs analyse viser at effekten av dette for basisvirksomheten til HF er 6,6 mill. lavere kostnader.

Langtidsprognosen for T2 som går mot et overskudd på 68,5 mill. i 2019 er usikker. Grunnen til det er at nye rammer for 2016-2019 ikke er lagt inn i prognosene. Men det er lagt inn noen justeringer for å få prognosen mer realistisk.

Fakultetet har for øyeblikket et stort handlingsrom men det er ikke gjort i en håndvending å gå fra overskudd til balanse i regnskapet. Det er viktig å ha en kontrollert opptrapping av aktivitetsnivået i stedet for å starte aktiviteter som vi på sikt ikke vil kunne betale for.

En særlig usikkerhetsfaktor er justering i øvre pensjonsalder. Det er ennå ikke klart når alderspensjonsgrensen også justeres til 72 år i staten, men det er all grunn til å tro at dette vil skje også her. Gitt at de fleste professorer og førsteamanuenser sitter til alderspensjon planlegger vi nytillsetninger i langtidsbudsjettet i forhold til 70 års grensen. Når grensen heves til 72 vil fakultetet kunne få en ikke-budsjettert ekstrautgift på 40 millioner i langtidsperioden.

	Regnskap T2 2014	Regnskap T2 2015	Årsbudsjett	Årsprognose	Prognose 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Inntekter	-382 807 445	-401 740 658	-618 560 439	-619 920 646	-618 028 741	-611 616 759	-606 273 669	-608 186 830
Personalkostnader	298 784 906	310 309 760	524 301 571	491 558 510	537 515 430	541 670 606	530 011 491	521 924 938
Driftskostnader	62 357 578	61 994 805	121 079 460	110 814 709	115 394 857	112 787 117	109 189 653	104 752 624
Investeringer	4 239 387	4 528 445	3 855 000	9 408 024	6 210 000	3 455 000	3 430 000	3 210 000
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-17 425 573	-24 907 648	30 675 592	-8 139 403	41 091 547	46 295 964	36 357 475	21 700 732
Nettobidrag	-17 557 363	-12 782 781	-26 138 438	-21 850 729	-30 157 213	-30 537 095	-27 742 359	-25 610 337
Prosjektavslutning	145 483	-311 337	0	-439 607	0	0	0	0
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	-34 837 453	-38 001 765	4 537 154	-30 429 739	10 934 334	15 758 868	8 615 116	-3 909 605
Overført fra i fjor	-28 483 691	-69 506 806	-69 506 806	-69 506 806	-99 936 545	-89 002 211	-73 243 343	-64 628 227
Akkumulert resultat	-63 321 145	-107 508 572	-64 969 653	-99 936 545	-89 002 211	-73 243 343	-64 628 227	-68 537 832

Eksternt finansierte prosjekter

	Regnskap T2 2014	Regnskap T2 2015	Årsbudsjett	Årsprognose	Prognose 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Inntekter	-89 373 934	-61 804 707	-110 998 939	-110 168 750	-111 280 934	-117 252 990	-96 557 552	-87 465 279
Personalkostnader	40 107 871	34 806 264	63 839 051	58 109 527	65 247 794	60 842 334	53 998 886	46 395 383
Driftskostnader	9 344 637	10 059 999	29 589 400	30 315 418	26 148 884	19 694 821	18 880 350	17 714 750
Investeringer	570 576	83 634	92 500	102 500	90 000	35 000	0	0
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-39 350 850	-16 854 810	-17 477 988	-21 641 305	-19 794 256	-36 680 835	-23 678 316	-23 355 146
Nettobidrag	17 814 858	12 930 183	27 741 313	23 331 251	30 900 452	30 769 757	28 197 718	25 972 317
Prosjektavslutning	-145 483	311 337	0	439 378	0	0	0	0
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	-21 681 475	-3 613 290	10 263 326	2 129 324	11 106 196	-5 911 077	4 519 402	2 617 171
Overført fra i fjor	-16 040 178	-20 453 694	-20 453 694	-19 732 412	-17 603 088	-6 496 892	-12 407 969	-7 888 567
Akkumulert resultat	-37 721 652	-24 066 985	-10 190 369	-17 603 088	-6 496 892	-12 407 969	-7 888 567	-5 271 396

Sammenligning med 2. tertial 2014

Sammenlignet med regnskapet for ett år siden (2.tertial 2014) er de eksterne inntektene 27,6 mill. kr (31 %) lavere, en nedgang fra 89,4 til 61,8 mill. kr. Nedgangen er betydelig, men vel 18 mill. skyldes nedtrapping av prosjektet Norsk Ordbok 2014 ved ILN. Prosjektet har over flere år hatt en årlig inntekt på ca. 20 mill. kr.

Sett bort fra Norsk Ordbok har ILN har en økning i inntekter på 2 mill. kr. Instituttene IMV og IKOS har reduksjon i eksterne inntekter på hhv. 6,1 og 6,3 mill. kr. Ved IMV skyldes dette avslutning av flere større NFR-prosjekter. Ved IKOS er nedgangen tilfeldig og knyttet til prosjekter (Tibet-nettverk og Post-Islamisme) hvor inntektene kommer inn ujevnt. Ved de resterende instituttene er det kun mindre endringer i inntekter.

Kostnaden pr. 2. tertial viser også en nedgang sammenlignet med fjoråret, men endringen er betydelig mindre enn på inntektssiden. Kostnadene samlet sett er gått ned fra 50 til 45 mill. kr, en nedgang på 10 %. Nedgangen gjelder i hovedsak personalkostnader. Reduksjonen i kostnader knyttet til Norsk Ordbok utgjør 8,8 mill. kr. Sett bort fra dette prosjektet viser den eksternt finansierte aktiviteten stabilt nivå. Reduksjonen i inntekter dekkes delvis ved reduksjon av akkumulert overskudd. Samlet resultat pr 2. tertial er et overskudd på 24,1 mill., som er 10,2 mill. mindre enn for ett år siden.

Senter for fremragende forskning MultiLing (oppstart juni 2013) er organisert slik at virksomheten rapporteres som en del av basisøkonomien, selv om senteret i hovedsak er eksternt finansiert. Senteret har pr 2. tertial eksterne inntekter på 10,8 mill. (8,1 mill. i fjor). Personalkostnader utgjør 11,0 mill. (9,4 mill. i fjor) og driftskostnader 2,6 mill. (1,4 mill. i fjor).

Nettobidraget fra prosjektene til basisøkonomien (midler fra frikjøp av personale og overhead fratrukket egenandel) utgjør 12,9 mill. pr 2. tertial. Det er 4,9 mill. (28 %) mindre enn for ett år siden. Nettobidraget fra MultiLing til ILN, som anslås til nærmere 4 mill. kr, kommer i tillegg. Prognosen for hele 2015 anslår en nedgang i nettobidraget på 10 % (2,7 mill. kr) sammenlignet med 2014.

Hovedbildet er at den eksternt finansierte virksomheten ved HF har stabilt volum, selv om utfasingen av prosjektet Norsk Ordbok 2014 medfører en mindre reduksjon. Prosjektsøknader rettet mot EU, spesielt ERC, og mot neste SFF-tildeling fra Forskningsrådet, har nå høy prioritet. Gjennomslag på disse feltene er nødvendig dersom fakultetet skal klare å videreføre og øke volumet av eksterne forskningsmidler de kommende år.

Prognose for årene 2015-19

Den eksterne finansieringen til HF har økt gradvis over tid til et nivå på ca. 120 mill. kr årlig, men har ikke økt ytterligere siste 5 år. Prognosen for eksterne inntekter tar utgangspunkt i dette nivået, men er justert for at de to store prosjektene fases ut: Norsk Ordbok 2014 (årlig inntekt 20 mill. kr, utfasing i 2015) og Centre for the Study of Mind In Nature (CSMN) (årlig inntekt 10 mill. kr, utfasing i 2017). HF sender seks SFF søknader til runde IV, vi arbeider i tillegg med å bedre EU finansieringen, men usikkerheten rundt disse finansieringskilden gjør at vi ikke har kunnet legge noen tilsvarende store prosjekter som de som utfases inn i prognosen. Faktiske inntekter for 2014 var 113 mill. Budsjetterte inntekter utgjør 110 mill. for 2015, 111 mill. for 2016 og 117 mill. for 2017, og faller så til 97 mill. for 2018 og 87 mill. for 2019. Kostnadssiden er budsjettert med tilsvarende volum, slik at økonomien balanserer over tid.

Nettobidraget til basisøkonomien har de senere år vært stabilt og utgjør ca. 7 % i forhold til samlet bevilgning til instituttene. Nettobidraget er budsjettert til 23 mill. for 2015 og ligger deretter på ca. 30 mill. 2016-18. Dette er en videreføring av historisk nivå. Nettobidraget fra MultiLing (ca. 6 mill. årlig) kommer i tillegg.

Det understrekes at den eksterne finansieringen etter sin natur er usikker og at det er risiko for at både inntjeningen og nettobidraget kan bli lavere enn budsjettert.

24.9.2015

Arne Bugge Amundsen
Dekan

Monica Bakken
Fakultetsdirektør